

Vaccination mod covid-19 i forår/sommer 2022

Massevaccinationsprogrammet mod covid-19 begyndte den 27. december 2020 og har løbet indtil nu. Dette notat beskriver en afrunding af det omfattende massevaccinationsprogram mod covid-19 med bevarelse af en fortsat mulighed for, at udvalgte grupper kan blive vaccineret henover forår/sommer 2022 for at beskytte mod alvorlig sygdom og død samtidigt med forbedelsen af vaccinationsprogrammet mod covid-19 for den kommende efterårs- og vintersæson.

1. Baggrund

Sundhedsstyrelsen beskrev den 11. februar 2022, at man gradvist ville planlægge med en afrunding af det generelle massevaccinationsprogram, når det blev vurderet fagligt hensigtsmæssigt.

Vi kan nu konstatere, at der er indtrådt et sæsonskift i covid-epidemien, hvorved der er set et kraftigt fald i antal konstaterede smittede i alle aldersgrupper. Over vinteren 2021/22 opnåede vi i Danmark en særdeles høj befolkningsimmunitet¹, hvilket skyldes både høj vaccinationsdækning, erhvervet immunitet efter smitte og hybridimmunitet, som også har medført aftagende sygdom og død trods en vinter uden restriktioner.

Over de seneste uger har antallet af indgivne vacciner været faldende. Samlet set vurderes det, at langt de fleste, der ønsker vaccination, har taget imod tilbuddet på nuværende tidspunkt. Den aktuelle status på epidemien er uddybet i bilag 1.

Begrundelsen for massevaccinationsprogrammet under covid-19 pandemien har primært været at beskytte mod alvorlig sygdom, men sekundære målsætninger har været at sikre epidemikontrol gennem forebyggelse af smitte samt sikring af kritiske funktioner, særligt på sundheds- og ældreområdet. Den tredje danske epidemibølge må antages at være nært overstået med det indsatte sæsonskifte. Da der fortsat kan forekomme endemisk smitte i Danmark, kan det dog stadig

¹ Sundhedsstyrelsen, den 26. januar 2022: [Vurdering af befolkningsimmuniteten mod SARS-CoV-2 i Danmark](#)

være relevant at vaccinere udvalgte grupper for at beskytte den enkelte mod alvorlig sygdom og død.

2. Afrunding af vaccinationsprogrammet mod covid-19

Den overståede epidemibølge og det indtrådte sæsonskifte, samt fortsat dominans af den lavvirulente omikron-variant, understøtter en afrunding af det danske massevaccinationsprogram mod covid-19. Ved afrunding af programmet forstår Sundhedsstyrelsen bl.a. følgende tiltag:

- Der ophøres med automatisk oprettelse af vaccinationsforløb på baggrund af alder i det Fælles Medicinkort (FMK), som har været grundlaget for masseudrulningen
- Der ophøres med udsendelse af invitationer og påmindelsesbreve via e-Boks/mit.dk
- Sundhedsstyrelsen udarbejder ikke nationale informationskampagner om covid-vaccination mv.

Afrunding af massevaccinationsprogrammet efter ovenstående model vil træde i kraft pr. 15. maj 2022. Det vil fortsat være muligt at modtage vaccination ved et regionalt vaccinationscenter ved enten tidsbestilling, selvhenvendelse eller lægehenvi-
sning.

3. Mulighed for vaccination for udvalgte personer efter afrunding

Efter afrundingen og frem mod forventet opstart af ny vaccinationsindsats mod covid-19 forud for vintersæsonen 2022/23, vil der i et begrænset omfang fortsat være mulighed for at modtage vaccination mod covid-19 for personer, der enten er helt uvaccinerede, eller som mangler at færdiggøre igangsatte vaccinationsforløb. Uvaccinerede personer kan således fortsat modtage 1. stik, og vaccinerede kan færdiggøre igangsatte forløb frem til 2. stik (for personer under 18 år) eller 3. stik (for personer over 18 år).

Baggrunden for, at Sundhedsstyrelsen finder, at der fortsat skal være en begrænset mulighed for vaccination henover forår og sommer 2022, er primært, at der kan være personer, som trods lavt smittetryk og lavvirulent dominerende virusvariant, kan have gavn af beskyttelse mod alvorlig sygdom og død, hvis de skulle blive smittet. Det fortsatte tilbud vil derfor primært være relevant for befolkningsgrupper i risiko for alvorligt forløb af covid-19, jf. nedenstående afsnit 4 vedr. vaccinationstilbud efter afrunding af program. Sundhedsstyrelsens borgerrettede anbefalinger vil være, at man færdiggør allerede igangsatte vaccinationsforløb, da der derved opbygges et ensartet grundniveau af befolkningsimmunitet frem mod forventet ny vinterbølge af covid-19.

Grundlaget for det fortsatte tilbud om påbegyndelse og færdiggørelse af vaccinationsforløb vil fortsat være EU's godkendelsesgrundlag samt Sundhedsstyrelsens retningslinjer for vaccination mv. således, at der på vaccinationsstedet ikke skal foretages en individuel vurdering af indikation for vaccination, men kan tilbydes vaccination alene ud fra alder, vurdering af kontraindikationer og interval mellem vaccinationer.

Sundhedsstyrelsen finder desuden, at der fortsat skal være mulighed for, at udvalgte personer med svært nedsat immunforsvar kan tilbydes 4. stik, såfremt behandlende læge vurderer det relevant, da tidligere vaccinationer for denne gruppe muligvis har haft nedsat eller manglende effekt, og da der fortsat kan indtræde nye personer i denne målgruppe pga. nyopstået eller forværret sygdom, svækkelse mv.². Dette er beskrevet nærmere i nedenstående afsnit 5 vedr. tilbud om 4. stik til personer med svært nedsat immunforsvar.

Sundhedsstyrelsen vil justere sine retningslinjer for covid-19 vaccination i lyset af ovenstående. Samtidig har styrelsen igangsat faglig vurdering og organisatorisk planlægning for, hvordan det generelle covid-19 vaccinationsprogram skal genoptages forud for efterårs- og vintersæsonen 2022/23.

Sundhedsstyrelsen vil tydeligt kommunikere om datoerne for afrundingen af massevaccinationsprogrammet, herunder på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, således at borgerne er informeret om den forestående afrunding af vaccinationsprogrammet.

4. Vaccinationstilbud efter afrunding af program

Sundhedsstyrelsen vil i forbindelse med afrunding af vaccinationsprogrammet tilpasse sine anbefalinger, retningslinjer til sundhedspersonale og borgerrettede information på hjemmesider mv. Vaccination vil fortsat være tilgængeligt for alle uvaccinerede fra 5 års alderen, men frem til opstart af eventuel ny masseudrulning før vintersæson 2022/23 er det Sundhedsstyrelsens anbefaling, at det primære formål med vaccination er forebyggelse af alvorlig sygdom og død, og ikke smitte. Sundhedsstyrelsens anbefalinger er derfor rettet mod følgende grupper:

- Uvaccinerede personer i risiko for alvorligt forløb af covid-19 sygdom, særligt personer over 40 år, anbefales fortsat 1. stik
- Uvaccinerede gravide fra 1. trimester
- Alle personer, som har et igangværende vaccinationsforløb, anbefales at færdiggøre dette (2. stik < 18 år, 3. stik > 18 år)
- Personer med svært nedsat immunforsvar anbefales et 4. stik

Vaccinationer indenfor EU-godkendelsesgrundlag, dvs. 1. og 2. stik samt 3. stik for alle på 18 år og ældre, kan umiddelbart tilbydes af vaccinatorer som udgangspunkt i de regionale vaccinationscentre eller andetsteds afhængigt af regionale aftaler, hvis personen henvender sig. Der skal således ikke foretages individuel vurdering af indikation for vaccination, men der kan tilbydes vaccination, såfremt det sker i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens beskrevne målgrupper i retningslinje for håndtering af vaccination mod covid-19³. Det vil sige, at personer over 5 år kan tilbydes primærvaccination og personer over 18 år kan tilbydes 3. stik 140 dage efter 2. stik. Et 3. stik er nu inden for godkendelsesgrundlaget for Comirnaty® (vaccinen fra BioNTech-Pfizer) til personer fra 12 år, men med afsæt i det indsatte sæsonskifte, den lave

² [Anbefalinger vedr. 4. stik covid-19 vaccine til personer med svært nedsat immunforsvar](#)

³ <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2021/Corona/Vaccination/Retningslinje-for-haandtering-af-vaccination-mod-covid-19.ashx>

risiko for alvorlig covid-19 sygdom hos unge og en veletableret risiko for myokardit og perikardit særligt hos yngre, anbefaler Sundhedsstyrelsen ikke et 3. stik til personer under 18 år⁴.

Skulle forudsætningerne for beslutningen om at afrunde programmet for denne sæson mod forventning ændre sig, fx med øget sygelighed, indlæggelse og død, fremkomst af nye bekymrende virusvarianter, eller at epidemien udvikler sig på en markant anderledes måde end forventet, vil Sundhedsstyrelsen revurdere planen for afrunding.

Forberedelse af et vaccinationsprogram mod covid-19 for efterår/vinter 2022/23 er i gang, og Sundhedsstyrelsens Vaccinationsråd vil rådgive vedrørende målgrupper, vacciner, kommunikation, særlige indsatser mv. Se nærmere i bilag 2.

5. Tilbud om 4. stik til personer med svært nedsat immunforsvar

Sundhedsstyrelsen finder, at der fortsat skal være mulighed for, at udvalgte personer med svært nedsat immunforsvar kan tilbydes 4. stik. Tilbud om 4. stik vil fortsat være udenfor EU's godkendelsesgrundlag, dvs. såkaldt 'off-label'-vaccination, hvorfor tilbud om vaccination forudsætter en konkret lægefaglig vurdering af indikation for vaccination jf. gældende retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen⁵. Når den konkrete vurdering er foretaget af en læge, som kan oprette ordination (vaccinationsforløb) i FMK, så kan selve vaccination imidlertid godt udføres af ikke-lægeligt personale i de regionale vaccinationsklinikker.

I forbindelse med afrunding af vaccinationsprogrammet har Sundhedsstyrelsen justeret *Faglige anbefalinger vedr. 4. stik covid-19 vaccination*⁶, og vil også opdatere *Retningslinje for håndtering af vaccination mod covid-19*⁷, således at målgruppen, der kan tilbydes 4. stik, også omfatter personer med svær multisygdom, hvis det ud fra en individuel lægelig vurdering vurderes, at patienten kan have nedsat immunforsvar, eller at der er aktuelle forhold, der medvirker til en særlig øget risiko for et alvorligt forløb mod covid-19, fx hvis patienten har mange tilbagevendende luftvejsinfektioner.

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at målgruppen af personer med svært nedsat immunforsvar, som tilbydes 4. stik, er begrænset og omfatter blandt andre:

- Patienter med visse hæmatologiske kræftsygdomme og patienter der skal eller er i aktiv kemoterapi
- Patienter med væsentligt nedsat immunforsvar fx primær immundefekt, organtransplanterede, HIV infektion med svært påvirket immunforsvar, stamcelletransplanterede mv

⁴ https://www.sundhedsstyrelsen.dk/-/media/Udgivelser/2022/Corona/Vaccination/Notat-revaccination-af-unge-16-17-aar.ashx?sc_lang=da&hash=EFD7F6870173B963F921BEFE8F22C42F

⁵ [Anbefalinger vedr. 4. stik covid-19 vaccine til personer med svært nedsat immunforsvar](#)

⁶ www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Corona/Retningslinjer/Anbefalinger-vedr_-4_-stik-covid-19-vaccine-til-personer-med-svaert-nedsat-immunforsvar.ashx

⁷ <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2021/Corona/Vaccination/Retningslinje-for-haandtering-af-vaccination-mod-covid-19.ashx>

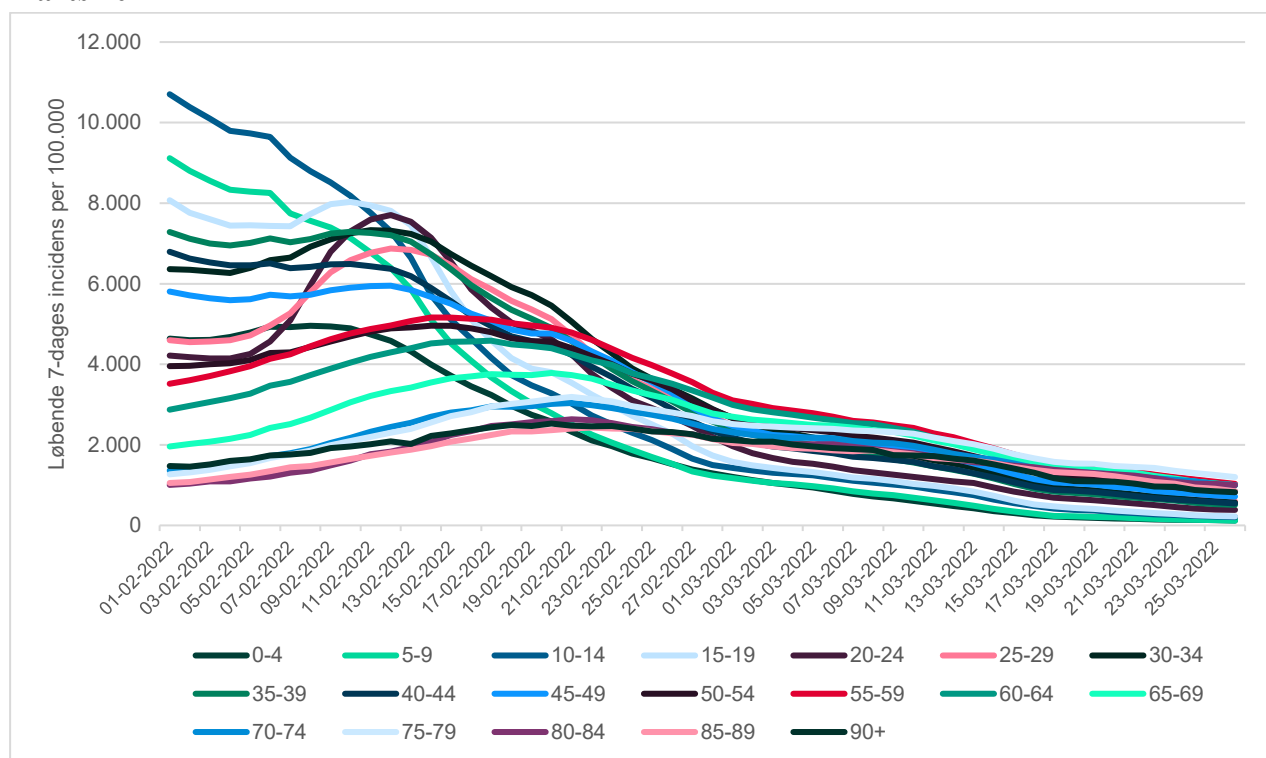
- Patienter i behandling med visse lægemidler der påvirker immunforsvaret i væsentlig grad fx Rituximab, Ocrelizumab eller Alemtuzumab
- Patienter i hæmodialyse og peritoneal dialyse
- Patienter med visse alvorlige reumatologisk lidelser fx sclerodermi, SLE mv.
- Patienter med svær multisygdom, hvor det vurderes, at der kan være nedsat immunforsvar, eller hvor det vurderes, at der er aktuelle forhold, der medvirker til en særlig øget risiko, fx mange tilbagevendende luftvejsinfektioner

I Sundhedsstyrelsens *Faglige anbefalinger vedr. 4. stik covid-19 vaccination* fremgår hvilke sygdomme og tilstande med svær immunsuppression og forventet nedsat immunrespons ved vaccination mod covid-19, hvor et 4. stik anbefales.

Bilag 1. Kort status på epidemien og vaccinationsindsatsen

Der er indtrådt et sæsonskift samtidig med, at der ses kraftigt fald i antal konstaterede smittede (testincidens) i alle aldersgrupper, hvilket dog skal ses med forbehold for, at der er sket en betydelig indskrænkning af testaktivitet.

Figur 1. Testincidens per 100.000 løbende 7-dages gennemsnit i Danmark, 1. januar – 28. marts 2022

Der har gennem længere tid været et faldende antal patienter, som indlægges med alvorlig covid-19 og antallet af indlagte på intensiv afdeling har ligeledes været faldende.

87 % af befolkningen på 5 år og derover har pr. 1. april 2022 påbegyndt deres primære vaccinationsforløb og 3,6 mio. personer har fået 3. stik ud af 4,1 mio. inviterede. En mindre gruppe (ca. 55.000 personer) med svært nedsat immunforsvar er inviteret til 4. stik og ca. 34.000 personer har taget imod.

Antal ny-inviterede har siden januar 2022 ligget på et naturligt lavt niveau, da langt de fleste personer allerede har modtaget deres invitation til primærvaccination eller revaccination.

Der er ca. 770.000 inviterede, heraf ca. 33.000 personer over 65 år og ca. 301.000 personer under 18 år, der ikke har påbegyndt primærvaccination. Langt de fleste inviterede til primærvaccination har haft invitationen i flere måneder, og vurderingen er, at hovedparten ikke ønsker at tage imod muligheden for at blive vaccineret.

Der er ca. 498.000 inviterede til revaccination, heraf ca. 22.000 er personer over 65 år, der ikke har taget imod invitationen. Omkring 91 % blev inviteret for mere end én måned siden, og vurderingen er, at størstedelen i denne gruppe ikke ønsker at tage imod 3. stik.

Over de seneste uger har antal vaccinerede, både ift. primærvaccination og revaccination været faldende. Det er forventningen, at antallet vil falde yderligere i takt med at epidemien aftager. I uge 12 blev ca. 6.500 borgere vaccineret, hvoraf 5.000 fik 3. stik. I de kommende uger forventes aktiviteten at falde yderligere i takt med at stadigt færre bliver inviteret.

Samlet set vurderes det, at langt de fleste, der ønsker vaccination, har taget imod tilbuddet på nuværende tidspunkt.

Bilag 2. Faglig vurdering af vaccination mod covid-19 i vintersæsonen 2022/2023

Følgende forhold vil indgå i Sundhedsstyrelsens faglige vurdering af planlægningen af vaccinationsprogrammet mod covid-19 2022/2023:

- **Nye varianter:** Da SARS-CoV-2 ikke er en stabil virus, kan der fremkomme nye varianter. En ny variant kan opføre sig anderledes i forhold til smitsomhed og sygelighed. Et nyt sæsonbetinget vaccinationsprogram mod covid-19 skal tage højde for, hvordan smitte- og sygdomsbilledet forventes at se ud i den pågældende kontekst.
- **Identifikation og afgrænsning af målgrupper/risikogrupper:** Der vil ved opstart af et nyt program være behov for at vurdere hvilke målgrupper, der skal vaccineres. Det kan fx blive aktuelt at tilbyde afgrænsede risikogrupper vaccination. Dertil kan der med en eventuel ny variant blive behov for at genbesøge hvilke grupper, der er i risiko. Erfaringen tilsiger, at særligt høj alder og flere og svære kroniske sygdomme er risikofaktorer, der kan bidrage til at bringe personer i øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb ved covid-19, men det kan ændre sig.
- **Nye/opdaterede vacciner:** Under det seneste års vaccinationsprogram er langt de fleste blevet vaccineret med mRNA-vaccinerne fra hhv. BioNTech-Pfizer og Moderna. Vi ser forventeligt ind i et efterår, hvor variant-opdaterede vacciner fra disse producenter kan være relevante, eller hvor andre producenter kan have udviklet relevante vacciner, der er mere effektive over for de(n) variant(er) af SARS-CoV-2, der måtte være fremherskende i Danmark på det givne tidspunkt. Det skal afsøges, hvilke vacciner mod covid-19, der er relevante og tilgængelige for Danmark til efteråret.